Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 203. Lwów, Czwartek dnia 7. Września 1922. Rok XL.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

PRENUMERATA: Miesięcznie w ... 1.350 Mk., z ... domu 1.500 M... syłką w Polsce ... w innych państwach ... Mk. Za zmianę adresu dopłaca się 50 Mk.

Cena numeru 60 Mk.

Konto czekowe P. K. O. 140 561.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty pocztowej.

REDAKCJA przy ulicy Ossolińskich l. 15. **ADMINISTRACJA** przy ulicy Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie od godz. 6 rano do 7 wieczór. — Adres dla telegr. „Kurjer" Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.

W Warszawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień" ul. Widok 19., oraz Adm. „Gazety Lud." ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego" Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Wybuchy nacjonalizmu niemieckiego.

Rząd występuje w obronie praw Polaków w Niemczech.

Gwałty niemieckie na G. Śląsku, w Prusach wsch., Warmji i Mazowszu. Wskutek prześladowań 200.000 Polaków musiało opuścić Śląsk niem.

NOTA POLSKA DO LIGI NARODÓW.

Warszawa. (PAT). Wedle komunikatu min. spr. zagr., delegat polski do Rady Ligi Narodów prof. Aszkenazy z polecenia ministra spraw zagranicznych w dniu 1. bm. złożył p. prezydentowi Rady Ligi Narodów notę w sprawie ciężkiego położenia i prześladowania mniejszości narodowej polskiej w Niemczech, **a w szczególności na G. Śląsku.**

W nocie tej rząd polski stwierdza, że usiłowania prez. Calondera, oraz prezydenta trybunału rozjemczego, zmierzające do pacyfikacji G. Śląska i do wytworzenia stosunków, odpowiadających ideałom prawa i sprawiedliwości spełzły na niczem. **Ludność polska nie doznaje należytej opieki od władz niemieckich.** Nota wymienia szczegółowo prześladowania, na które narażona jest ludność polska, z powodu których **zmuszona jest do opuszczania swoich siedzib.** Liczba uchodźców, którzy wskutek prześladowań uszli do Polski przed prześladowaniami, dochodzi **do 200 tysięcy osób, nie licząc chorych i dzieci.**

Większość tych osób pragnęłaby powrócić do swych siedzib z chwilą, kiedyby to było możliwe. Nota wskazuje dalej na **prześladowanie inteligencji polskiej** i księży polskich i wylicza przykłady barbarzyńskiego postępowania z nimi. Rząd polski prosi Ligę Narodów, by zechciała wglądnąć w ten stan rzeczy i **interwenjować wobec rządu niemieckiego, aby powstrzymał dalsze gwałty na ludności polskiej** i aby umożliwił wygnańcom polskim z niemieckiej części G. Śląska powrót do swych siedzib i zagwarantował im bezpieczeństwo życia i mienia. Nota wskazuje dalej, że nietylko na G. Śląsku, ale wszędzie tam w Niemczech, gdzie istnieją większe skupienia ludności polskiej, ludność ta jest narażona na prześladowania, a w szczególności **w Prusach Wschodnich, w Warmji i Mazowszu,** gdzie od 1. lipca r. z., tj. od chwili zakończenia plebiscytu 40 tysięcy morgów ziemi polskiej przeszło w ręce niemieckie, a ludność wyemigrowała do Polski. Nota wskazuje dalej na to, że **konstytucja niemiecka bardzo niedokładnie określa prawa mniejszości narodowych,** a i te prawa, które są konstytucją przyznane, nie są wobec obywateli niemieckich, mówiących po polsku, wykonywane.

W całych Niemczech niema ani jednej szkoły polskiej. Rodzice polscy, którzy domagają się, aby dziecko uczyło się w szkole po polsku, narażeni są na prześladowania. Nota w końcu zwraca się, z prośbą do Ligi Narodów, aby zajęła się tą sprawą i spowodowała, by w Niemczech ludność polska miała zagwarantowane bezpieczeństwo życia i mienia i możność swobodnego rozwoju narodowego.

NACJONALIŚCI NIEMIECCY W GDAŃSKU POBILI MARYNARZY FRANCUSKICH.

Gdańsk. (AW.). W gdańskich kołach miarodajnych panuje przekonanie, że z powodu pobicia marynarzy francuskich przez nacjonalistów gdańskich, wolne miasto stanęło pod poważnym zarzutem znieważenia Francji, tj. jednego z członków Ligi Narodów. Podnieść należy, że napadu na marynarzy francuskich dokonano w chwili, gdy flota angielska, sprzymierzona z francuską, zapowiedziała swój przyjazd do Gdańska. Komunikat władz gdańskich przerzuca całą winę zajścia na Francuzów, twierdząc, że zaatakowali oni czynnie policję.

Grecja traci Azję Mniejszą.

Koncentracja w Smyrnie. — Dążenie do zawieszenia broni.

ODWRÓT WOJSK GRECKICH Z M. AZJI.

Londyn. (AW). „Morningpost" dowiaduje się z Aten, że odwrót wojsk greckich w Małej Azji odbywa się w warunkach bardzo krytycznych. Karność wojsk bardzo ucierpiała. Front grecki został w dwu miejscach przełamany. Koło Bruzzy w dalszym ciągu toczy się walka. Grecy będą zmuszeni opuścić miasto.

Półurzędowo donoszą z Aten, że położenie armji greckiej jest wprawdzie bardzo poważne, lecz nie krytyczne. Biuletyny tryumfujące o zwycięstwach tureckich fabrykują w Paryżu. Naczelne dowództwo greckie nie zamierza wycofać wojsk z Małej Azji i czyni wszystko dla przywrócenia równowagi na froncie. Wysłano znaczne posiłki. W najbliższym czasie nastąpić ma jednak przerwa w operacjach wojskowych.

UKARANIE NACZ. DOWÓDCY ARMJI W MAŁEJ AZJI.

Ateny. (AW). Rząd grecki odwołał naczelnego dowódcę w Małej Azji i mianował go zastępcą szefa sztabu generalnego (!). Na jego miejsce wysłano innego generała.

GRECJA OPUŚCI AZJĘ MNIEJSZĄ.

Ateny. (PAT). Rząd grecki w komunikacie oficjalnym ogłasza, że jest zdecydowany przeprowadzić całkowitą ewakuację Azji Mniejszej.

WIELKA ENTENTA INTERWENJUJE NA RZECZ ZAWIESZENIA BRONI.

Londyn. (PAT). 4. Rząd angielski porozumiewa się obecnie z rządem francuskim i włoskim w sprawie poczynienia natychmiastowych kroków, mających na celu doprowadzenie do zawarcia grecko-tureckiego zawieszenia broni.

FLOTA KOALICYJNA JEDZIE DO SMYRNY.

Konstantynopol. (PAT). Krażowniki angielskie, francuskie i włoskie otrzymały na żądanie konsulów tych państw rozkaz udania się do Smyrny. Turecka rada ministrów obradowała wczoraj nad położeniem wojskowem. Wielki wezyr udał się następnie do pałacu celem złożenia sprawozdania sułtanowi.

WARUNKI ZAWIESZENIA BRONI.

Londyn. (PAT). W kołach miarodajnych sądzą, że głównymi warunkiem zawieszenia broni będzie opuszczenie Azji Mniejszej przez wojska greckie. Prawdopodobnie Angora zażąda także, aby Grecy wycofali się z Tracji.

—oo—

Prowizoryczna komunikacja polsko-niemiecka.

Warszawa. (PAT). Dnia 31. sierpnia br. zakończone zostały w Gdańsku polsko-niemieckie narady nad uregulowaniem sąsiedzkiego ruchu kolejowego między Polską a Niemcami. Ponieważ traktat handlowy między Polską a Niemcami ma przyjść do skutku dopiero po pewnym czasie, przeto uregulowanie sąsiedzkiego ruchu kolejowego nastąpiło **na razie w sposób prowizoryczny.** Obecnie zawarta umowa kolejowa ożywi w znacznej mierze wzajemne stosunki gospodarcze między obu sąsiedzkiemi państwami. Z powodu różnicy walut nie będzie można wprowadzać jeszcze na razie przesyłek towarowych za pobraniem całkowitej opłaty z góry, lub za przekazaniem jej na odbiorcę. Wszystkie towary będą jednak ekspedjowane za bezpośrednim listem przewozowym i odpadnie tak dotychczas uciążliwa reekspedycja na granicy państwowej.

Dla sąsiedzkiego ruchu kolejowego zostanie otwartych 12 punktów granicznych, z których jeden przypada na granicę między Polską a Prusami Wschodniemi, a drugi między Gdańskiem a Prusami Wschodniemi. Równocześnie przewidziano ruch sąsiedzki kolejowy między Polską a Niemcami przez polski i niemiecki G. Śląsk. W komunikacji osobowej przewidziane jest ułatwienie kolejowe i celne dla podróżujących. Należy się spodziewać, że do dnia 1. stycznia 1923 roku **będą wszystkie punkty graniczne otwarte** dla ruchu.

—oo—

Otwarcie II. Targów Wschodnich.

Pod takiem hasłem zbudziło się miasto i żyło niem przez cały dzień. Już około godz. 9 rano reprezentanci województwa, miasta, wojskowości, duchowieństwa, policji i prasy zebrali się licznie na dworcu głównym w oczekiwaniu przybycia pociągu dyplomatycznego z Warszawy. Wskutek jednak wykolejenia się pod Rozwadowem pociągu towarowego przyjazd gości warszawskich nastąpił dopiero o godz. 11.

W zastępstwie premjera Nowaka przybył minister pracy i opieki społecznej p. L. Darowski. Z innych przedstawicieli naszego rządu przyjechali: kierownik ministerstwa przemysłu i handlu dr. Strassburger, wicemin. skarbu p. Mikulecki, dyrektor naczelny PKKP. p. Bigo, dyrektor depart. min. rolnictwa p. Miklaszewski, dalej reprezentanci rządów sprzymierzonych i obcych, sekretarz nuncjatury ks. Farolli oraz kilku posłów

Z powodu i tak spóźnionej już pory goście udali się samochodami na nabożeństwo do łac. archikatedry,a przed godz. 12 znajdowali się już **wszyscy na placu Powstawowym obok Pałacu** Sztuki.

Kompanje 40 pp. i 26 pp. tworzyły w alei szpaler i utrzymywały porządek. Mimo niezbyt pogodnie nastrojonych niebios, tłumy publiczności szczelnie wypełniły przestrzeń przed Pałacem Sztuki i sąsiednie aleje.

Imieniem m. Lwowa przemówił prezydent Neumann. Przedewszystkiem witam — mówił prezydent Neumann przedstawicieli władz, pp. min. Darowskiego i Strassburgera, reprezentantów wojskowości z gen. Hallerem na czele, posłów naszego Sejmu i wszystkie stowarzyszenia, które biorą udział w uroczystości. Stoimy wobec chwili doniosłej. Budują się tu podwaliny wielkiego emporjum handlowego, na jakie już sama sytuacja geograficzna przeznaczyła nasze miasto. Dopóki obca ciążyła nad Lwowem władza, niepodobna było myśleć o nawiązaniu do tak świetnej tradycji. Dopiero z chwilą wskrzeszenia Rzeczypospolitej, otwarły się zamknięte dla nas wrota rozwoju. I skoro tylko zawitał pokój, już Lwów jał się wysiłków, by lepszej przyszłości utorować drogę. Rok ledwie upłynął od czasu inwazji bolszewickiej, a już niespożyta energja tego miasta znalazła wyraz w urządzeniu pierwszych „Targów Wschodnich“. Odniosły one wielki sukces, dowiodły, że droga przez nas obrana była trafna, że na tej drodze dojdziemy do podniesienia miasta. O ileż zwiększają miarę przeznaczenia drugie, a dziś otworzyć się mające „Targi Wschodnie“.

Do wielce czcigodnych i dostojnych gości naszych zwracam się z gorącą prośbą, **by przy ocenie** owocu naszych usiłowań wzięli pod rozwagę, jakie przeciwności miało do przezwyciężenia miasto, niebogate w zasoby, bogate jednak w szczery zapał do pracy twórczej.

Kończąc, wznoszę okrzyk: Niech żyje Najjaśniejsza Rzeczpospolita. Niech żyje Naczelnik Państwa. Cześć Wysokiemu Sejmowi i rządowi.

Po przemówieniu prezyd. Neumanna zabrał głos **minister Strassburger.** Panie i Panowie. Dzięki twórczym wysiłkom paru jednostek i dzięki wysiłkom przemysłu i handlu polskiego, za chwilę odbędziemy przegląd sił wytwórczych naszego przemysłu i rolnictwa. Będziemy się mogli przekonać, jak Polska produkuje, poczynając od zasadniczych surowców, przechodząc do najbardziej skomplikowanych maszyn i urządzeń. Jeżeli na przegląd tego przemysłu spoglądać możemy z pewnem zadowoleniem, jeżeli **wystawa ta jest stwierdzeniem sił produkcyjnych Rzeczypospolitej Polskiej,** to z drugiej strony jest ona bodźcem i pomocą w rozwoju innego **czynnika** gospodarczego, który w Polsce dotychczas niestety jeszcze do tego rozwoju nie doszedł, t. j. polskiego handlu wewnętrznego i zewnętrznego, którego rozwój i rozkwit jest nieodzownie potrzebny dla dopełnienia naszego życia ekonomicznego. W tym względzie potrzebna jest wielka propaganda i wykształcenie umysłów. To wielkie zadanie spełniają drugie Targi lwowskie. Wystawa ta ma tak wielkie znaczenie ekonomiczne, że z niemi łączy się wielkie znaczenie polityczne, ponieważ **Targi te są dowodem, co Polska produkuje, że umiemy produkować, że jest w Europie Centralnej i Wschodniej czynnikiem postępu, ładu i pracy.** W doświadczeniu społeczeństwa w **tym kierunku,** w pracy nad pokazaniem nam i **obcym przebiegu życia gospodarczego Polski, prym trzyma m. Lwów,** gdzie dawniej i teraz najżywiej biło serce polskie, gdzie rozpęd patrjotyczny był największy, a które obecnie daje nam także wielki przykład twórczej pracy ekonomicznej. Niech żyje Lwów. (Brawa i oklaski).

Poczem **dyr. Turski** odezwał się w te słowa: Po raz drugi mam możność przeżyć tę piękną zaiste chwilę i jako gospodarz z miejsca tego na moment przed otwarciem Targów, powitać szanownych gości naszych. Następnie zwracając się do misji zagranicznej, mówca w języku francuskim wyraża im podziękowanie za przyjazd. Znamy intencje Wasze — mówił dyr. Turski — przybyliście, aby lepiej poznać teren naszej wspólnej pracy dla osiągnięcia ideału ogólnego braterstwa. Kiedyśmy przed rokiem otwierali I-sze „Targi Wschodnie“, czuliśmy wszyscy, że przy wspólnym, ciężkim wprawdzie wysiłku, zdołaliśmy rozpocząć dzieło.

Jeżeli atoli I. Tagi Wschodnie były porywającą demonstracją naszej zdolności życiowej, to te, które dziś otwieramy, będą stanowiły dowód, mówiący silniej od wszystkich argumentów. Praca polska potrafi być nietylko śmiała i nagła, ale także zapamiętała i nieustępliwa. Ujrzą Państwo za chwilę i stwierdzą, że sława kraju nie jest jedynie pustym retorycznym dźwiękiem, lecz znajduje uzasadnienie zupełne w tem, co dziś przemysł polski na Targu pokazał. **Siłę i trud pracowitości naszej czuć musimy w swych ramionach, roznie- cić między mózgami naszymi, bo jedynie** ona **sprawi, że dostojeństwo Rzeczpospolitej Polskiej zajaśnieje między ludami.** Zaiste bowiem nie przypuszczaliśmy, że wielka i bogata jest nasza Pani Matka, jeno dziedzictwo jej mocno przez wrogów zniszczone, więc nam, synom, co najprędzej je odbudować potrzeba. Zaś tutaj w starej polskiej kresowej strażnicy, gdzie wziętość nasza i czułość większa być musi i pilniejsza, niż gdziekolwiek, narodowa służba odpowiedzialniejsza ale i bardziej sławna. **Kresów my obrońcy.** Składamy nasze i wielki **znój ofiarny u stóp tronu** Najjaśniejszej składamy. **Serca nasze gorące** są i pełne miłości i pełne wiary, że przyjdą dni, po ciężkich, jasne.

W końcu imieniem kupiectwa polskiego p. **Herse** zaznaczył, że dziś zjechał na Targi Wschodnie daleki Zachód, zainteresowali się niemi sąsiedzi, stawił się handel i przemysł polski, cel zamierzony został osiągnięty. Głoszona słusznie teorja o misji Polski w pośredniczeniu między Wchodem i Zachodem zostaje tu urzeczywistniona. Bez zdrowego wywozu, bez ekspanzji wywozowej istnieć nie możemy. Twórcom i wykonawcom Targów Wschodnich cześć i wdzięczność.

ZWIEDZANIE TARGÓW.

Po tem przemówieniu otworzył Targi prez. Neumann słowem jędrnem w treści „Targi otwarte“. Zwiedzanie pawilonów rozpoczęło się od przejrzenia wyrobów przemysłu tekstylnego i wystawy prasy w Pałacu Sztuki. Wśród gwaru **okrzyków radości i zachwytu popłynęły** tłumy publiczności wraz z dostojnymi gośćmi przez dziesiątki przestrzennych hal **wystawowych,** ...snęły się w miniaturowych pawilonikach, dobijali się o kieliszek Jabłowinu lub o kapelusik wielkości muchomora z fabryki Neuwelta. Wzrok tłumu przeskakiwał z przedmiotu na przedmiot, utrwalał w wyobraźni jakiś frapujący szczegół — biegł dalej i stawał głęboko wzruszony przed potężnemi wytworami polskiej „Schwerindustrji“. — Wrażenia sumowały się w jedno dobrze ugruntowane uczucie narodowej siły produkcyjnej, okazanej w znikomem tylko perspektywicznem ujęciu na ii.

Czyn Fernas de Magellan'a.

6. IX. 1522—6. IX. 1922.

U wstępu do dziejów oświaty nowożytnej stoi obok Kopernika, genialnego przewrotowca w dziedzinie abstrakcyjnej myśli, niemniej potężna postać realizatora starożytnych hipotez o kulistości ziemi, podróżnika portugalskiego Fernas de Magellan'a, który pierwszy dowiódł eksperymentalnie, że ziemia jest kulą.

Trudność przeprowadzenia takiego dowodu, któremu przeciwstawiał się cały dwór papieski wraz z filjami europejskiemi przez około 1300 lat, wystąpi w ogólnych zarysach na tle niniejszego szkicu walki theokratyzmu z przebłyskami racjonalnej filozofji.

Hipotezy i twierdzenia o kulistości ziemi wywodzą swój początek ze starożytnej filozofji greckiej. Mędrcy-kapłani egipscy przybliżonego pojęcia o tem, zdaje się, nie posiadali.

Pierwsze, zrywające z wierzeniami Greków twierdzenie o kulistości ziemi, postawił Arystoteles, podając obwód ziemi równy 400.000 stadjów, tj. 9.970 mil. geograf. Inna rzecz, że ta wielkość nie odpowiada dzisiejszym obliczeniom, — jest około 2 razy większa. Trwałe podstawy dla tego twierdzenia zbudowała szkoła aleksandryjska, założona przez Ptolomeusza, zwanego Soterem (zbawiciel), syna króla Filipa. Dokładne wyobrażenie o kształcie ziemi, równika i osi mieli Erestotenes, Hipparch, poglądy ich zsumował Ptolomeusz w „Syntaxis“ („Traktat o matematycznej budowie nieba“).

Wraz z upadkiem muzeum aleksandryjskiego zamiera ta gałąź wiedzy. Powstały następnie z idei Chrystusowej — na mocy jakiejś szczególnej degeneracji papizm, niszczy konsekwentnie „pogańskie mniemania“.

Usiłowania zwracały się w kierunku odosobnienia pojęć nauki i religji, wykopania między niemi przepaści tak szerokiej, iżby tylko most Św. Inkwizycji mógł je połączyć. Interpretowana dowolnie w zaczątkach chrześcijaństwa „Genesis“ stała się po zakończeniu sporu Pelagiańskiego podwaliną wierzeń, które później wzmocnił i w postaci dogmatu podał św. Augustyn w dziele „Wyznania“ pierwszej egzegezy pisma św.

Nauka ta głosiła, że ziemia jest płaszczyzną, a „niebo nad nią rozpostarło się na kształt rozciągniętej skóry“. Pisarze chrześcijańscy z tych czasów porwani jasnością świętych twierdzeń poszli dalej i twierdzili, jak np. Laktancjusz, że niepodobna, by ludzie mogli po drugiej stronie chodzić do góry nogami. O antypodach św. Augustyn mówi, że niepodobna, by zamieszkiwali drugą stronę ziemi, bo żadnego takiego plemienia pismo św. nie wspomina pomiędzy potomkami Adama. (Wilhelm Draper). Najbardziej może niewzruszonym argumentem był ten, że w dniu sądu ludzie z drugiej strony kuli ziemskiej nie mogliby widzieć Pana zstępującego z niebios w orszaku aniołów z trąbami.

Lotności umysłów u pisarzy chrześć., dla których mocą ożywczą winna była być filozofji grecka i astronomja chaldejska, dowodzą jeszcze w VI. w. dzieła Kozmasa Indykopleustusa, a w VII. w. Bredy, utrzymujących, że ziemia jest prostokątną równiną, rozciągającą się 400 dni drogi ze wschodu na zachód, a 200 z północy na południe, opasaną górami, na których opiera się niebo.

Usiłowania filozofji arabskiej, zdążające do obalenia absurdalnych dogmatów okazały się za słabe na okres kilku wieków.

Umysłowość europejska pogrążyła się w katalepsji, trwającej aż do XV. w., przerywanej od czasu do czasu traceniem na stosie jednostek, które ośmieliły się wierzyć w kulistość ziemi. Czerwony szał inkwizycyjny domini canes gnębił wiedzę z siłą godną lepszej sprawy.

Równocześnie z tym procesem Arystotelesowego poznawania przyrody (filozoficzne rozumowanie), rozwijał się drugi niezależnie od tamtego, na drodze eksperymentalnej, którego wyrazem były podróże i odkrycia geograficzne, wynikłe z konkurencyjnej walki Genui i Wenecji o zmonopolizowanie handlu ze wschodem. Graniczną linją posiadłości hiszpańskich i portugalskich była linja niezbaczania igły magnetycznej odkryta przez Kolumba koło wysp Azorskich, a „...

Targach Wschodnich. Ci, którzy wątpili przedtem, zostali oczarowani. — Moc, rozpęd — pociąga.

I snuły się tłumy daleko pod godzinę wieczorną, ochlapaną niestety jesiennym deszczem.

ŚNIADANIE W KASYNIE NARODOWEM.

Po uroczystości otwarcia Targów zaproszeni zostali goście na śniadanie, urządzone przez Związek banków w salach Kasyna narodowego. Przemówił tu najpierw prezes Związku dyr. **Szarski,** toastując na cześć gości francuskich. Dyr. **Lewakowski** wychylił toast na wspólność idei przemysłowców całej Europy, a w końcu reprezentant misji francuskiej p. **Tirman** mówił na temat przyjaźni polsko-francuskiej.

OBIAD W RATUSZU.

Miasto nasze podejmowało bardzo **gościnnie** około 300 osób, reprezentujących rząd, Sejm, zaprzyjaźnione mocarstwa, wszystkie nasze władze, instytucje, prasę jugosłowiańską i lwowską itd. Prezyd. **Neuman** w dłuższem przemówieniu przedstawił posłannictwo narodowe, kulturalne i ekonomiczne Lwowa, podniósł zasługi rządu i toastował na cześć gości i reprezentantów rządu. Wiceprz. m. dr. **Stahl** mówił po francusku na cześć gości misji francuskiej, przyczem orkiestra odegrała „Marsyljankę“, a obecni wznosili okrzyk na cześć Francji. Wiceminister **Strassburger** skreślił ważną dla Rzeczypospolitej rolę Lwowa i toastował na cześć miasta. W imieniu misji francuskiej **p. Tirman** wypowiedział wrażenie, jakie odnieśli członkowie misji we Lwowie. Zakończył toastem na cześć Lwowa. Minister **Darowski** poświęcił słowa uznania dla Targów Wschodnich, zaznaczył, że produkcja pracy w Polsce czyni wielkie postępy i apelując do inicjatorów Targów, aby nie ustawali w pożytecznej pracy, wzniósł toast na cześć twórców Targów w ręce dyr. Turskiego. Obiad przeciągnął się do godz. 9., poczem wszyscy udali się do teatru na uroczyste przedstawienie w teatrze miejskim.

PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE.

Po przyjęciu w ratuszu udali się goście do Teatru Wielkiego na dramat muzyczny „Zamarłe oczy“. Przed rozpoczęciem prologu orkiestra teatralna pod batutą p. Lehrera odegrała pięć hymnów na cześć państw, które swoich przedstawicieli wysłały na Targi.

RAUT.

Zakończeniem wczorajszych uroczystości był raut, urządzony przez komitet Targów Wschodnich w salach Kasyna i Koła liter.-artystycznego, na dochód funduszu wdów i sierót po dziennikarzach. Sale zapełniły się dostojnymi gośćmi i doborową publicznością wszystkich sfer naszego miasta. Po prologu, **pióra** Stanisława Rossowskiego, wygłoszonym przez p. Fr. Frączkowskiego, orkiestra Adama Osady odegrała hymn narodowy polski i Marsyljankę, poczem pojawił się na estradzie p. K. Wawrzyniecki i odśpiewał kilka pieśni. Znana zaszczytnie pianistka p. Helena Ottawowa odegrała po mistrzowsku utwory Gounoda i Paganiniego-Schumanna, zaś p. J. Cetner grał wybornie na skrzypcach.

Owacyjnie witana po dłuższej nieobecności we Lwowie p. Janina Korolewicz-Waydowa, zachwyciła słuchaczy przepięknym śpiewem. Długotrwałe oklaski zmusiły znakomitą artystkę do wykonania kilku pieśni nad program.

Po koncercie młódź pląsała niemal do białego ranka.

—oo—

Przegląd światowy.

CZERNIN O POROZUMIENIU AUSTRO-WŁOSKIM.

Hr. Czernin oświadczył korespondentowi „Secolo“, że oddawna jest zwolennikiem porozumienia austro-włoskiego. Przyniosłoby ono wielkie korzyści Włochom: oddaliłoby od granic włoskich niebezpieczeństwo bolszewizmu, pozwoliłoby handlowi włoskiemu rozwinąć się niepospolicie, Triest złączony ekonomicznie z Austrją odzyskałby rację bytu i dobrobyt. Związek ten byłby pierwszym krokiem do stworzenia silnej Europy środkowej, która, zdaniem Czernina, jest jedynym warunkiem pokoju i rozwoju Europy.

NOWA KONFERENCJA.

„Daily Express“ dowiaduje się, że zapowiadana w Genui konferencja ekonomiczna ma być zwołana do Londynu przy końcu października. Wezmą w niej prawdopodobnie udział eksperci Stanów Zjednoczonych.

ANGJA—FRANCJA—NIEMCY NOWE PLANY.

W odpowiedzi na podjętą przez „Temps“ myśl porozumienia lądowego przeciw Angiji „Oeuvre“ rzuca myśl inną. Wykazawszy, że liga lądowa antiangielska doprowadziłaby tylko do oddania całej potęgi morskiej w ręce Anglo-sasów z Europy i Ameryki, uważa, że tylko pakt anglo-francusko-niemiecki zdołałby zapewnić **pokój** świata i uzdrowić europejskie **stosunki.**

—o—

Sprawy ukraińskie.

Ukraińcy a wybory. W ubiegłą sobotę odbyło się we Lwowie posiedzenie ukr. rady narodowej pod przewodnictwem dr. L. Baczyńskiego, na którem po dyskusji jednomyślnie uchwalono odnieść się negatywnie do wyborów i do projektowanej autonomji i wysłać stosowny memorjał do państw europejskich, do Stanów Zjedn., Kanady i Japonji. Podobnie uchwaliły abstynencję: główna rada S. D., egzekutywa partji komunistycznej oraz ispołkom bolszewizujących moskalofilów. Organ tej partyjki, „Wola Naroda“, wzywa swych ludzi, by korzystali ze swobód przedwyborczych celem uświadamiania „russkich“ mas.

Spodziewamy się, że władze potrafią odróżnić pracę przedwyborczą od machinacyjek antypaństwowych różnych siewców burzy i niepokoju.

Petruszewycze do Ligi Narodów. 30 bm. wyjechała do Genewy deputacja „ZUNR.“ pod przewodnictwem słynnego Kościa Lewyćkiego. Prawdopodobnie misja ta skończy się takiem samem fiaskiem, jak wszystkie dotychczasowe pociągnięcia dyplomatyczne emigrantów wiedeńskich.

Propaganda Z. U. N. R. we Włoszech. Do „Telegraphen Compagnie“ donoszą z Rzymu, że w Izbie deputowanych wystąpił poseł Pessaro z interpelacją, czy wiadome jest rządowi włoskiemu, że Polska w prowizorycznie przez się okupowanej Wsch. Galicji, do której ententa rości sobie prawa suwerenne (!), wykonuje jurysdykcję imieniem państwa i w najbliższym czasie skonstruuje cały szereg procesów o zdradę stanu przeciw obywatelom Wsch. Galicji. Deputowany zapytuje, co rząd włoski zamierza uczynić w tej sprawie, którą uważać można za naruszenie traktatu pokojowego w Saint Germain.

(AW).

Czesi formują „galicyjskie“ brygady.

„Nakanunie“, wedle pism ruskich, donosi z Pragi, że w myśl układu czesko-sowjeckiego rozpuszczają Czesi obozy internowanych Ukraińców. Natomiast galicyjsko-ruscy żołnierze pozostaną w Czechosłowacji aż do „załatwienia sprawy wschodnio-galicyjskiej“. Zostaną oni wydzieleni w osobne „galicyjskie brygady“. — Informacja ta dowodzi jeszcze raz dwuznacznej polityki Czechosłowacji, albowiem nikt nie wątpi o celu właściwym tych „galicyjskich brygad“.

—oo—

święcona“ bullą papieża Aleksandra VI. w 1493 roku. Podróż Vasco de Gamy do Kalkutty naokoło Afryki stworzyła nową sytuację handlową, korzystną dla Portugalji, która zgodnie z postanowieniami bulli magnetycznej nabywała praw do wyłącznego handlu z Indjami.

Okręty hiszpańskie nie mogły już tą samą drogą, tj. wschodnią jeździć do wysp Moluckich, Korzennych i Indji.

Momentem zwrotnym mogło być tylko odkrycie zachodniej drogi do tych wysp, a tem samem skreślenie prawa demarkacyjnej linji papieskiej. Bezwzględnie wyższe zagadnienie kształtu ziemi, dla którego rozwiązania tak pomyślne stworzono warunki, leżało prawdopodobnie na drugim, jeżeli nie na ostatnim planie. Idea kulistości ziemi była przecież kacerskim wymysłem.

W takim momencie walki konkurencyjnej występuje na widowni portugalski podróżnik Magalhaes w hiszp. Fernas de Magellan. O młodości jego nie wiele wiemy. Urodzony w r. 1480 w Sabrosa (Tras os Montes), w młodzieńczym wieku poświęcił się żeglarstwu. W r. 1505 odbył podróż do Indji, walczył przy zdobyciu Marokka w r. 1511. Straciwszy łaski wicekróla przeszedł do służby hiszpańskiej. Poprzednie studja nad kosmografią i naųtyką, jakoteż list przyjaciela Serras o awanturniczych podróżach do wysp Moluckich, zrodziły w Magellanie myśl, czy wyspy te nie leżą właśnie na rozdzielonej bullą hiszpańskiej połowie ziemi. Myśl utwierdzona przez towarzysza Magellana, dobrego astronoma i geografa Ruy Falero, przybrała formę projektu, który został przedstawiony Karolowi V. Dzięki poparciu ministra dla spraw indyjskich Fonseca, projekt został zrealizowany. Magellan wyruszył dnia 20. września 1519 r. z portu San Lucar de Barrameda na 5 okrętach i z 239 ludźmi obsady. Już 10. stycznia 1520 r. osiągnął ujście rz. La Plata (Ameryka płdn.), poniżej w Patagonji tłumił bunt załogi, a następnie wskutek tego może zimował w Puerto San Julian od 31. V. do 24. VIII. 1520 r. Po opuszczeniu leż przebył b. trudną część drogi, nieznaną do tego czasu, cieśninę, dzielącą płdn. kraniec Ameryki od archipelagu Wysp Ognistych, od jego imienia nazwaną później Magellańską. Straciwszy na rafach podwodnych dwa okręty, wypłynął w listopadzie na morze, nazwane przez niego Oceanem Spokojnym. Straszna dla ówczesnych okrętów, 4 miesięczna jazda nowym oceanem zakończyła się przybiciem do Ladronów dn. 6. III. 1521. W miesiąc później minął wyspy Moluckie, cel swej podróży, dostał się do Wysp Złodziejskich i zginął tam w walce z awanturnikami ze Sumatry dn. 27. kwietnia 1521 r. Dalsza podróż do Europy nie przedstawiała już zbytnich trudności, droga ta była już znana. Mimoto do Hiszpanii wrócił tylko jeden okręt z 18 ludźmi załogi pod dtwem Sebastjana del Cano i wylądował w Lizbonie dn. 6. września 1922. Wyprawa trwała okrągło 3 lata.

Nie wrócił wprawdzie do Hiszpanji najśmielszy żeglarz wszystkich czasów i nie dokonał formalnie cyklicznej podróży, zwłoki spoczęły gdzieś na wyspie Matan; lecz samym faktem dokonanym, stwierdzającym niezbicie greckie hipotezy o kulistości ziemi wzniósł czyn największy, podstawę dla wyłaniającego się okresu oświaty nowożytnej. Żeglarzowi nieustraszonemu, mocarzowi woli — cześć za to.

Czyn Magellana zburzył małostkową wiarę w bajki Ksiąg Rodzaju, wyrwał główny atut Inkwizycji św., wskazał nowe drogi handlu światowego, ogólnie — przygotował umysły dla filozofji racjonalistycznej — siły pędnej postępu wiedzy przyrodniczej, który nie jest niczem więcej, jak coraz dalej idącą analizą wielorakiego zjawiska świata i coraz dokładniejszem ugrupowaniem otrzymanych wyników dokoła kilku zaledwie myśli filozofji greckiej.

Dla uczczenia 400-letniej rocznicy tego czynu, holenderskie tow. geograf. wysyła do Hiszpanji specjalną delegację, która ma ofiarować królowi Alfonsowi album i obraz pamiątkowy. Album zawiera dedykację, poświęconą Alfonsowi XIII., na okładce widnieje reprodukcja wielkiej pieczeci cesarskiej Karola V. protektora wyprawy Magellana. Obraz zaś, przeznaczony dla królewskiego Tow. geograf. w Madrycie, pędzla holenderskiego artysty Ruysa, przedstawia moment opuszczenia przez wyprawę portu San Lucar de Barrameda.

ek.

—oo—

Obrady Ligi Narodów.

Niezadowolenie z nowoobranego prezydenta Aug. Edwardsa.

WYBÓR 6 KOMISJI.

Genewa. (PAT). Zgromadzenie Ligi Narodów wybrało dziś 6 wielkich komisji, które w następujący sposób podzielą pracę: 1) kwestje ustawodawcze i prawne, 2) organizacja techniczna, 3) rozbrojenie, 4) kwestje finansowe, 5) kwestje ogólne, 6) kwestje polityczne.

PERU I BOLIWJA WYCOFUJĄ SIĘ Z KONFERENCJI.

Genewa. (PAT). Z powodu wyboru Edwardsa na prezydenta III. sesji Ligi, delegacja Peru oświadczyła, że wycofuje się z konferencji. Wszelkie usiłowania, aby skłonić ją do cofnięcia tej decyzji, spełzły na niczem. Prawdopodobnie także i delegacja Boliwji wycofa się z konferencji.

DEL. POLSKI ASZKENAZE PROSI BENESZA NA KONFERENCJĘ.

Genewa. (PAT). 4. Przybył tu Benesz. Aszkenazy zaproponował mu odbycie wspólnej narady delegacji polskiej z delegatami Małej Ententy, której przedmiot byłby ściśle ograniczony do spraw dotyczących bezpośrednio Ligi Narodów. Narada odbędzie się we wtorek.

TAKTYKA DELEGACJI FRANCUSKIEJ.

Genewa. (PAT.). Funkcje delegatów francuskich na III. sesji Rady Ligi Narodów zostały w następujący sposób podzielone: **Hannoteau** będzie czynny w komisji dla spraw politycznych i międzynarodowej administracji, **Jouvenelle** w komisji dla rozbrojeń i dla kwestji intelektualno-społecznej, **Reynold** wraz z **Berthelemem** będą się zajmowali sprawami humanitarnemi i społecznemi, **Nobemaire** zajmie się kwestjami budżetowemi, a także wspólnie z Berthelemem kwestją pracy, **Leon Bourgeois** nie będzie brał udziału w żadnej komisji, lecz będzie wedle upodobania brał udział w każdej komisji i wobec swych kolegów przyjmie **rolę doradcy.**

KANCLERZ SEIPEL KONFERUJE ZE WSZYSTKIMI NIEOMAL.

Genewa. (PAT.). W ciągu 2-dniowego pobytu kanclerz Seipel czynił przygotowania do posiedzenia Rady Ligi Narodów. Kanclerz Seipel i min. Grünberger odbyli dziś szczegółową konferencję z prez. Rady Ligi Narodów De Gamą, ambasadorem Oliveira, Lordem Balfourem i prezydentem francuskiego senatu Bourgeois oraz b. ministrem spraw zagr. Hannoteau, b. włoskim ministrem Scijaloja, z Imperialim, jakoteż z posłem z Chile we Wiedniu. Posiedzenie Rady Ligi Nar., na którem kanclerz Seipel omówi kwestję austrjacką odbędzie się we środę o godz. 4 popoł. w Palace de Nation, w siedzibie Rady Ligi Narodów.

—oo—

DALSZA PODWYŻKA PŁAC URZĘDNICZYCH.

Warszawa. (Tel. wł.). (G) Najbliższe posiedzenie Rady ministrów odbędzie się we czwartek, na którem omawiany będzie wniosek podniesienia dyjet dla wszystkich urzędników państwowych. Również rozpatrywany będzie wniosek o podniesienie należytości (godzinowego) dla maszynistów drużyn kolejowych. Pozatem w sprawie dodatku dla urzędników, dowiadujemy się, że rozpatrywany jest projekt podwyższenia taniem telegraficznych, natomiast stanowczo **odrzucono propozycję jednorazowego zasiłku,** którego domagały się niektóre koła urzędnicze.

INSPEKCJA URZĘDÓW ADMINISTR. NA POLESIU.

Brześć n. Bugiem. (PAT). Dziś o godz. 8.20 rano przybył do Brześcia na inspekcję urzędów administr. w gminach wschodnich województwa poleskiego minister spraw wewn. p. Kamieński wraz z komendantem batalijonów celnych pułk. Rosenem.

—oo—

Na horyzoncie wyborczym.

PREZYDENT NOWAK NA LIŚCIE NAR. UNJI PAŃSTW.

Warszawa. (PAT). „Rzeczpospolita“ donosi: Na czele listy narodowej unji państwoej w Krakowie został postawiony prezydent Nowak.

KANDYDATURY GEN. HALLERA I RED. STROŃSKIEGO.

Warszawa. (AW). „Kurjer Polski“ donosi, że stojący na czele dawnych list prawicowych pp. Dmowski i Paderewski nie zamierzają wcale kandydować. Na czele listy prawicowej znajdują się obecnie nazwiska pp. gen. Hallera, Stanisława Strońskiego (redaktora „Rzplitej“ i Gdyka.

—oo—

Wiadomości telegraficzne.

Nominacja następcy p. Plucińskiego. Warszawa. B. przedstawiciel rządu polskiego przy komisji międzysojuszniczej w Opolu p. Daniel Kęszycki został mianowany zastępcą gen. komisarza rządu polskiego w Gdańsku. (Tel. wł.). (G.)

Dr. Bujalski zastępcą min. Chodźki. Warszawa. Wobec tego, że pobyt min. Chodźki w Genewie na zjeździe Ligi przedłuża się, mianowano tymczasowym kierownikiem ministerstwa podsekretarza stanu dr. Bujalskiego. (Tel. wł.). (G.).

Wyjazd gen. Sikorskiego, szefa sztabu gen. do Włoch na zaproszenie tamtejszych władz cywilnych i wojskowych, o czem już donosiliśmy, nastąpił w grudniu. Warszawa. (Tel. wł.). (G)

Projekt nowej ustawy przemysłowo-handlowej. Warszawa. Minister przemysłu i handlu opracował nową ustawę przemysłowo-handlową, która obowiązywać będzie na całym obszarze państwa polskiego. Ustawa zostanie przedłożona Sejmowi na pierwszej sesji. Jest to krok naprzód w sprawie unifikacji dzielnic Rzpltej gdzie dotychczas obowiązywały odrębne ustawy, pochodzące jeszcze z czasu zaborów. (AW.).

Spisek dynamitowy na rumuńską rodzinę królewską. Bukareszt. Wielką sensację wywołało wykrycie spisku zamachowego na rodzinę królewską. Zamach miał być wykonany podczas uroczystości weselnych. Inicjatorów zamachu aresztowano. Są nimi oficerowie węgierscy, należący do organizacji pułkownika Goborovsky'ego w Debreczynie. Przyznali się oni, że znalezione przy nich środki wybuchowe były przeznaczone do wysadzenia w powietrze trybuny królewskiej i dyplomatycznej podczas wyścigów konnych. (PAT.).

Kalendarzyk historyczny.

CO SIĘ STAŁO W DNIU 7. WRZEŚNIA?

W r. 1303 papież Bonifacy VIII. uwięziony przez Francuzów. — W r. 1548 umiera Katarzyna Parr, żona Henryka VIII — W r. 1581 Stefan Batory rozpoczyna bombardowanie Pskowa. — W r. 1620 Stanisław Żółkewski stanął na ziemi mołdawskiej. — W r. 1745 Anglicy bombardują Genuę. — W r. 1764 sejm elekcyjny wybiera królem Stanisława Augusta Poniatowskiego. — W r. 1807 Robert Morrison pierwszy protestancki misjonarz dociera do Chin. — Duńska flota poddaje się Anglii. — W r. 1812 bitwa pod Borodino. — W r. 1831 kapitulacja Warszawy. — W r. 1853 powstańcy zdobywają Szanghaj. — W r. 1866 umiera M. W. Baldwin wynalazca lokomotywy. — W r. 1877 pojedynek artyleryjski pod Plewną. — W r. 1886 Aleksander bułgarski formalnie zrzeka się tronu. — W r. 1891 Austrja podpisuje aneksję Bośni. — W r. 1902 w Australii wskutek niezmiernej posuchy dzień prośby o deszcz.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Zacharjasza pr.; gr. kat. Ewtycha m. Jutro rz. kat. Reginy p.; gr. kat. Wartołomeja. — Wschód słońca 4·48, zachód 5·56

Repertuar Teatru Wielkiego.

Początek przedstawień o g. 7·30 wiecz.

W środę „Tajfun“ (występ W. Brydzińskiego).

We czwartek „Ten, którego biją po twarzy“ (występ W. Brydzińskiego).

W piątek »Tannhäuser«.

W sobotę »Biały mazur«.

Repertuar Teatru Nowości.

W środę „Dama w gronostajach“.

W czwartek „Manewry jesienne“.

W piątek „Dr. Stieglitz“, komedja w 3 akt. Friedmanna i Notza (premiera).

W sobotę „Dr. Stieglitz“.

Mały teatr miejski:

W środę, czwartek, piątek i sobotę »Kiki«.

Teatr liter.-art. „Ul“ Ossolińskich 10, pod dyr. S. Śliwińskiego. Występy: Zofji Wojnowskiej primadonny opery i operetki warszawskiej Haliny Zmichorowskiej, Pauliny Naskowskiej, M. Budzanowskiej, P. Chwastkiewicza, K. Chrzanowskiego, Neussera, Józefowicza pastel sceniczny. „Bajaderki“ satyra Brunona Winawera. Dokument tajny. Początek o 8-mej. Sextet orkiestrowy.

—o—

We Lwowie.

— **Ze spraw urzędniczych.** Wydział wykonawczy stałej delegacji pracowników państwowych we Lwowie odbył 4. bm. perjodyczne posiedzenie, na którem omówiono i załatwiono: 1) w związku z uchwałą reprezentantów związków i stowarzyszeń z 23. sierpnia br. sprawę wysłania deputacji do prezydenta ministrów i ministra skarbu z okazji ich pobytu we Lwowie (Targi Wschodnie), względnie do Warszawy — o ileby to we Lwowie nie było możliwe — celem wywarcia nacisku w kierunku zrealizowania postulatów pracowników państw., uchwalonych na tem zebraniu; 2) sprawę zorganizowania komitetu wyborczego; 3) różne sprawy bieżące oraz 4) sprawę strajku, zapowiedzianego przez pracowników pocztowych.

W sprawie strajku pracowników pocztowych stwierdzono, że enuncjacja tego odłamu pracowników państw. jest wypływem rozpaczy, spowodowanej brakiem należytego zrozumienia potrzeb pracowników państw. zarówno przez Sejm jak i przez rząd, który (rząd) po myśli postanowień ustawy o uposażeniu z lipca 1920 roku ma nie tylko prawo, ale i obowiązek ustalania mnożnika drożyźnianego odpowiednio do wzrostu cen artykułów pierwszej potrzeby.

— **„Wschodnia“ drożyzna.** Kupcy i restauratorzy urządzają sobie z okazji „Targów Wschodnich“ bakchiczne tańce. Ceny rosną z dnia na dzień w sposób jak najbardziej dowolny. Bezczynność ze strony władz zapewnia im zupełną bezkarność. Gdzieś za granicą, np. w Niemczech władze kontrolują ceny i nie wahają się najbardziej patrjotycznych kupców i restauratorów pociągać do odpowiedzialności. Ale u nas szczególnie kupcom i restauratorom wszystko wolno. Przeszłego roku przynajmniej wydano odezwę do kupiectwa z prośbą (!), by nie podwyższali cen z okazji „Targów“. Dziś nikt się nawet nie odważy ich o to prosić. Dzisiejsza orgja cen świadczy najlepiej, że kupiectwo lwowskie nie dorosło jeszcze do wyżyn europejskich i wobec gości składa jak najbardziej niepochlebne świadectwo o sobie.

Kiedy w przeszłym tygodniu w Niemczech dolar podskoczył z 700 mk. na 2.100, kupcy niemieccy podnieśli ceny zaledwie o 50 proc. Zaiste Polak, wracający z zagranicy, musi się niejeden raz rumienić z powodu tak niskiej etyki handlowej, jaką się u nas spotyka na każdym kroku. Co o nas powiedzą goście zagraniczni, lepiej o tem nie słyszeć. Wrażenie, jakie przywiozą do domu, będzie zdaje się jednakowe. Obok przysłowiowego brudu, idzie również w parze żdzierstwo i zupełnie nie-kupieckie wyzyskiwanie sytuacji.

— **Aerolloyd. Rozkład lotów i ceny jazdy i bagażu. Odlot** codziennie prócz niedziel o 3.30 ze **Lwowa. Lot** na przestrzeni W…

Lwów, wzgl. Warszawa-Gdańsk, lub odwrotnie, wraz z 10 kg. bagażem kosztuje 40.000 mkp. — Większy bagaż opłaca się według taryfy.

Taryfa pocztowa: a) Listy i kartki pocztowe 4-krotna kwota zwykłej opłaty pocztowo-taryfowej; b) **gazety** w pojedyńczych egzemplarzach i **papiery handlowe**, druki, jak a); c) próbki towarowe 10-krotna opłata taryfowa; d) paczki tylko do wymiaru 60×60 ctm. i wagi maks. 20 kl., 20-krotna kwota zwykłej opłaty. Korespondencję i paczki nadaje się w głównych urzędach pocztowych Warszawa i Lwów. Opłaty pocztowe za listy polecone i ekspress w zwykłych markach pocztowych, opłaty lotnicze w gotówce. Specjalne marki lotnicze pocztowe wyda ministerstwo poczt w najbliższym czasie.

Bilety sprzedają biura wagonów sypialnych.

Porty lotnicze: w Warszawie: lotnisko wojskowe Mokotów; we Lwowie: lotnisko wojskowe na Janowskiem; w Gdańsku: lotnisko obok dworca Langfuhr. Biuro centralne: Warszawa, Wiejska 14.

— **Autobusy targowe** kursują od wczoraj w odstępach 15-minutowych między hotelem George'a a placem Targów. Cena 500 mk. za kurs. Oprócz tego od godz. 7 rano do godz. 9 rano kursują między dworcem a hotelem George'a. Przystanek urządzono na rogu ul. Mikołaja i Zyblikiewicza przy tarczy umieszczonej na latarni gazowej. Na znak, dany podniesieniem ręki, autobus staje.

— **Tragiczny wypadek posterunkowego.** Post. pol. Lecek Wojciech z ekspozytury w Zniesieniu został wczoraj w czasie pełnienia służby koło mostu lewandowskiego przez przejeżdżający pociąg potrącony skutkiem czego odniósł dwie głębokie rany na głowie. Ofiarę przewieziono w stanie bezprzytomnym do szpitala.

— **Rozbicie wagonu.** Wagon towarowy przesuwany z dworca głównego do Persenkówki rozbił wczoraj jakiś nieznany sprawca i skradł z towarów przeznaczonych na Targi Wschodnie 4 srebrne papierośnice, wartości pół miljona mk.

— **Zaginiona.** Feiger Markus, zam. przy ul. św. Anny 5, doniósł policji, że z domu wydaliła się w dniu 3 bm. służąca jego Rózia Herod (lat 42) i dotychczas nie wróciła.

Z całej Polski.

— **Wykolejenie pod Rozwadowem.** Wczoraj około godz. 2 w nocy wykoleił się na moście kolejowym na Sanie koło Rozwadowa pociąg towarowy. Skutkiem tego wykolejenia wszystkie pociągi z Warszawy uległy znacznie późniejszemu przybyciu do Lwowa. I tak: nadzwyczajny pierwszy przybył około godz. 11, za t. zw. dyplomatyczny dopiero w pół godziny później. Skutkiem tego wypadku panowało wielkie zniecierpliwienie wśród publiczności i przedstawicieli władz, oczekujących przybycia gości ze stolicy.

— **Nowy parowiec polski.** Na stoczni Schichau w Gdańsku wykończono nowy parowiec kołowy dla Polski. Próba statku odbędzie się na Wiśle.

— **Komunista Porankiewicz zasądzony na 6 lat ciężk. więzienia.** W procesie poznańskim przeciwko Czesławowi Porankiewiczowi i innym oskarżonym, sąd ogłosił wyrok, skazujący oskarżonych za usiłowaną zdradę stanu na ciężkie więzienie. Czesławowi Porankiewiczowi wymierzono karę 6 lat ciężkiego więzienia.

— **Miljonowe oszustwa waluciarzy na szkodę skarbu państwa w m. Lisku.** Policja państwowa w Lisku wpadła w ostatnich dniach na ślad tajnej organizacji spekulantów walutowych z Ch. Breitem i J. Günsbergiem na czele, którzy działając pod firmą Towarzystwa zaliczkowego jako komisjonera dewizowego, oszukali skarb państwa w przeciągu półtora roku przy zakupnie obcych walut na setki miljonów. Spekulanci posiadali w mieście osobne swoje biuro, buchaltera i kilkudziesięciu spólników z wkładkami miljonowemi. Przy rewizji przeprowadzonej onegdaj w prywatnem biurze spółki, dostały się w ręce policji księgi, rachunki i konsygnacje, wykazujące niezbicie oszukańcze spekulacje waluciarzy na zwyżkę i zniżkę wobec P. Kr. Kasy Pożyczkowej, do której odwożono nabytą walutę za pośrednictwem, względnie z upoważnienia Tow. zal. jako komisjonera dewizowego. Spekulantów aresztowano i odstawiono do sędziego śledczego w Sanoku. Niektórzy zdołali umknąć. — W czasie przeprowadzania śledztwa zaszły okoliczności, ujawniające w sposób niezbity winę i współudział w całej spekulacyjnej aferze dyrektora Towarzystwa zaliczkowego adwokata dra Tomasika tak dalece, że zmusiły organa policyjne do aresztowania go wraz z handlarzami. Nawiasem mówiąc, pan ten, to jeden z głównych działaczy endeckich w mieście Lisku, który ludzi z innego obozu nie uważa za Polaków i wszystkim daje nauki dobrego i obywatelskiego działania — sam atoli hołduje zasadzie, że wszystko od rządu, a nic rządowi.

Sprawa powyższa wywołała w mieście niebywałą senzację i poruszenie. Śledztwo, które prowadzi w dalszym ciągu nadzwyczaj dzielny i energiczny powiatowy komendant policji państwowej w Lisku p. Cz. Stronczak, zatacza coraz szersze kręgi i jest nadzieja, że położy ono wreszcie kres tej zbrodniczej działalności miejscowych waluciarzy na szkodę skarbu państwa, uprawianej całkiem bezkarnie od przeszło dwóch lat.

— **Magistrat łódzki nie chce podwyższyć cen biletów.** Wobec przedłużania się strajku pracowników tramwajowych odbyła się 4. bm. konferencja inspektora pracy z przedstawicielami miasta. Konferencja nie przyniosła rezultatów, gdyż magistrat nie zgadza się na podniesienie ceny biletów tramwajowych powyżej 70 mk, pracownicy zaś tramwajowi podtrzymują swe żądania.

Ze świata.

— **Agonja dzienników wiedeńskich.** Skutkiem ogromnej drożyzny papieru ma we Wiedniu przestać wychodzić kilka dzienników. Dziennik „Mittag" zamknął już wydawnictwo, a wkrótce ma przestać wychodzić tygodnik „Sonn- u. Montagszeitung". Dzienniki wychodzące dwa razy dziennie, ograniczyły się już do jednorazowego wydania i zmniejszyć mają znacznie numery.

Doszło do tego, iż kilo papieru rotacyjnego i płaskiego kosztuje obecnie we Wiedniu, licząc na marki polskie, 600 mkp. Ten sam papier kosztuje z dostawą we Lwowie obecnie 750 mkp.

—oo—

— **Z sali koncertowej.** I. koncert symfoniczny Żyd. Tow. muzycznego za rok 1922/23 odbędzie się w niedzielę 10. bm. o godz. 11.30 w południe w sali Pol. Tow. muzycznego. Program obejmuje obok Żeleńskiego „W Tatrach" niegraną we Lwowie od około 20 lat VIII. Symfonję Beethovena i Mendelssohna Uwerturę do „Snu nocy letniej". Orkiestrą symfoniczną Ż. T. M. dyryguje, jak zawsze, dr. Natan Hermelin. — Bilety wcześniej nabyć można w Księgarni Akademickiej (pl. Marjacki 4).

Zbiórka. Dnia 8-go bm. odbędzie się zbiórka uliczna na rzecz zakładu św. Józefa dla nieuleczalnych we Lwowie ul. Kurkowa l. 53. Puszki wydawać się będą w dniach 7-go i 9-go września od godz. 4 do 6 i w dniach 8-go i 9-go rano od 8-ej w Kasie Oszczędności przy ul. Legjonów róg Jagiellońskiej.

Nekrologja.

†
NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE
za spokój duszy śp. porucznika
Romana Leega
dowódcy 3. komp. 37. p. p.
poległego w walce z bolszewikami pod Chodorowem, odbędzie się jako w drugą rocznicę śmierci dnia 7. września br. w kościele paraf. **w Hanaczowie.**

Na krawędzi dnia.

NIEZADOWOLENI.

— Czem się ludzie najchętniej zajmują?
— Narzekaniem.

Scena z tarasy pałacu II. T. W. L. w chwili otwarcia. Na lewo obok mnie siwodługowłosy starzec, na prawo sympatyczna brunetka, przedemną człek ni stary, ni sympatyczny.

— Nie mogli sobie wybrać jakiegoś lepszego mówcy do francuskiego? Stęka i stęka, co mu jakaś guwernantka napisała...

Uwaga na marginesie: przemawiał rodowity Francuz, którego, niestety, muza nie pocałowała w usta...

Malkontent nie rozumiał po francusku.

*

Nie jesień, ale szaruga jesienna. Siąpi deszczyk, z mżeniem właził i ziąb w gnaty człowiecze.

— Psia pogoda. Teściowej by nie wygnał w taki czas...

— To wszystko przez te Targi... Ica.

NADESŁANE.

(Za rubrykę tę redakcja nie bierze odpowiedzialności.)

II. Targi wschodnie.

Podczas Targów Wschodnich we Lwowie urządza ją zakł. mech. „Ursus" w Warszawie w pawilonie Banku Małopolskiego specjalną wystawę działu motorów spalinowych oraz traktorów rolniczych, wyrabianych w naszej fabryce. Celem ułatwienia sferom rolniczym, oraz osobom interesującym się rozwojem polskiego przemysłu, zaznajomienia się z pracą traktorów „Ursusa", organizuje się specjalny pokaz orki tymi traktorami na polach doświadczalnych wydziału rolniczo-leśnego politechniki lwowskiej w Dublanach. Pokaz odbędzie się dnia 9. bm. przed południem. Komunikacja do Dublan zapewniona.

Francuska delegacja przemysłowo-handlowa. W poniedziałek 4. bm. przyjechała do Lwowa francuska delegacja przemysłowo-handlowa, złożona z przemysłowców i kupców, celem nawiązania ściślejszego kontaktu z tutejszemi kołami gospodarczemi. Izba handlowa i przemysłowa wraz z polsko-francuską Izbą handlową (oddział we Lwowie) powita francuskich gości dziś we środę 6. bm. o godz. 5 po południu w wielkiej sali posiedzeń Izby.

Niebezpieczeństwo pożaru. Mimo słusznego zakazu palenia papierosów w pawilonach już

dzień pierwszy, a więc w dzień, w którym widać było publikę najlepszą tylko, wśród tłumów przeciskających się przez gmachy „Targów" pełno widać było palaczy z ogniem — w pobliżu wiór benzyny itd. Baczność!

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 5. września.

+ **Urodzaj ziemniaków w Wielkopolsce** przedstawia się bardzo pomyślnie. Po zaspokojeniu wszystkich potrzeb spożycia, rolnictwa i przemysłu rolnego (gorzelnie, krochmalnie i suszarnie itp.) pozostanie przeszło 80.000 wagonów na eksport. (AW.).

+ **Eksport rudy manganowej z Rosji** ma być zwolniony od opłaty podatku wywozowego. Ogromne koszta eksportu uniemożliwiające jego wzrost skłaniają władze sowieckie do stopniowej likwidacji dotychczasowej polityki fiskalnej w zastosowaniu do handlu eksportowego. (AW.).

+ **Targi jesienne w Berlinie.** Wczoraj popołudniu zostały otwarte w Berlinie targi jesienne. Podobnie jak na wiosennych, reprezentowany tu jest przemysł włóknisty, skórzany, galanteryjny, zabawkarski oraz techniczny. Liczba eksponentów dochodzi 2.000. Zawieranie transakcji, podobnie jak w Lipsku, napotyka szereg trudności. Według opinji kół kupieckich poziom obecnych cen w Lipsku i Wrocławiu spowoduje w najbliższym czasie podrożenie wszystkich towarów przynajmniej o 100%. Jakkolwiek fabrykanci nie żądają zapłaty w dolarach, czy też innej pełnowartościowej walucie (jak w Lipsku), żądane ceny są wyższe, niżby być powinny, nawet biorąc pod uwagę obecny kurs marki niemieckiej. (AW.).

Giełda.

+ **Giełda warszawska.** (Tel. wł.). Marka polska uległa dalszej małej poprawie. Dolary nieco spadły do 8100, funty ang. 36.500, franki franc. 630. Tendencja na ogół słabsza. Marka niemiecka utrzymała się na 5'50. W dziedzinie akcji tendencja zniżkowa, nieco mocniejsza jeno w cukrowych. Papiery procentowe bez zmiany.

—o—

Spółka akcyjna eksploatacji soli potasowych

Dyrekcja we Lwowie, pl. Smolki 5.

Spółka rozpoczęła w r. 1913 w Kałuszu koło Stanisławowa (Wsch. Małopolska) budowę szybu, młyna dla mielenia wydobytych minerałów w ilości do 700 (siedemset) tonn na dobę, dwupiętrowego magazynu dla pomieszczenia 4.000 (czterech tysięcy) tonn nawozów sztucznych, dużej kotłowni, elektrowni i hali maszyn. Te wszystkie budowle i urządzenia fabryczne zakrojone w wielkim stylu, ukończone zostały, według najnowszych zdobyczy techniki, już w lipcu 1914 r. (bezpośrednio przed wybuchem wojny). — Prace kopalniane bywały ustawicznie przerywane wypadkami wojny, lecz mimo olbrzymich przeszkód z tego powodu nie zaniedbywała Spółka ani jednego dnia, możliwego do podjęcia pracy, wszelkie szkody, wyrządzone operacjami wojennymi, natychmiast uzupełniała i naprawiała tak, że z chwilą ustania działań wojennych na terenie wschodniej Małopolski zakłady kałuskie nie zdradzały żadnego zniszczenia i gotowe były do podjęcia pełnego ruchu.

Roboty przygotowawcze do odbudowy pokładu sylwinu rozpoczęte zostały jeszcze w roku 1917, a często przerywane wypadkami wojny — kontynuowane być mogły bez przerwy dopiero po inwazji bolszewickiej w r. 1920. Od tego czasu kopalnia kałuska stale i szybko się rozwija, ściśle według zamierzonego planu technicznego, produkcja zwiększa się z dnia na dzień i postępuje tak wydatnie, że gdy w r. 1921 wyprodukowano i wysłano ogółem 24.133·23 tonn, to już za pierwsze półrocze 1922 r. osiągnięto 26.652·81 tonn, a więc **za pół roku** więcej o 2.519·58 tonn w porównaniu z całym zeszłym rokiem.

Kopalnia, zelektryfikowana i zmechanizowana już dziś przedstawia się imponująco, zaś w roku bieżącym uzupełnioną zostanie kompressorami (wiertarkami i wrębiarkami pędzonemi zgęszczonem powietrzem), celem przyspieszenia odbudowy odkrytych pokładów sylwinu.

Spółka Akcyjna Eksploatacji soli potasowych nie tylko rozbudowuje obecną kopalnię, lecz równocześnie czyni dalsze poszukiwania za solami potasowemi i kainitem za pomocą wierceń.

W tym celu już dawniej nabyła kompletne urządzenia do bicia równocześnie dwóch otworów, wraz z potrzebnymi zapasami rur wiertniczych do głębokich wierceń.

Wiercenia rozpoczęto w październiku 1921 r. i napotkano na trzy nowe pokłady kainitu w małej głębokości, godne do eksploatacji. — Także w istniejącej już kopalni odkryto nowe pokłady soli potasowych za pomocą wierceń poziomych i bicia chodników.

W kwietniu 1921 r. wydzierżawiła Spółka od Rządu całą żupę solną w Kałuszu, zaś w maju br. objęła Spółka w dzierżawę od Rządu całą żupę solną i kopalnię siarczanów (siarczany potasu bardzo poszukiwane jako nawóz sztuczny pod specjalne rośliny, jak bawełna, tytoń itp.) w Stebniku koło Drohobycza. — Obie te warzelnie i kopalnie urządza obecnie Spółka według najnowszych postępów techniki warzelnianej i kopalnianej, istniejących w krajach zachodnich (Alzacja, Niemcy, Szwajcarja).

Dotychczasowy kapitał akcyjny Spółki wynosił Mkp. 50,000.000·—, fundusze rezerwowe wynoszą Mkp. 14,960.849·—, zysk bilansowy za rok 1921 Mkp. 15,283.754·38.

Oprócz nieruchomości (budynki fabryczne, mieszkalne, grunta, maszyny, urządzenia fabryczne, tory przemysłowe), oraz ruchomości (narzędzia, zapasy materjałów pomocniczych, żywy inwentarz) wszystko o łącznej miljardowej wartości — posiada Spółka 2.645 kół wyłączności górniczych na całej przestrzeni pomiędzy Kołomyją a Drohobyczem dla eksploatacji soli potasowej i soli jadalnej, dla celów fabrycznych, jak niemniej kilkaset hektarów terenów naftowych w Kałuszu.

Spółka wypłaca od roku 1918 stałe dywidendę, która za rok 1921 wynosiła 15 proc.

W r. 1922 podwyższa Spółka swój kapitał akcyjny do Mkp. 500 miljonów (już rozpisana subskrypcja).

Zważywszy, iż społeczeństwo powinno być poinformowane i zaznajomione w czyich rękach spoczywa dotychczasowa eksploatacja soli potasowych podajemy poniżej kilka dat, odnoszących się do zewnętrznej struktury Spółki Akc. Eksploatacji soli potasowych.

Głównym akcjonarjuszem Spółki jest Rząd Rzeczypospolitej, posiadający 67% kapitału akcyjnego. Pozostałych 33% kapitału akcyjnego znajduje się w polskich rękach. W skład Rady Zawiadowczej Spółki wchodzą: Prezes Inż. Franciszek hr. Zamoyski. — Wiceprezesi: Dyrektor Inż. Gustaw Pełka i Dr. Władysław Jahl, wszyscy powyżsi mianowani przez Rząd Rzeczypospolitej. — Członkami Rady Zawiadowczej z wyboru są pp. Tomisław Jędrzejowicz, Gen. br. Tadeusz Rozwadowski, Naczelny Dyrektor Polskiego Banku Przemysłowego Dr. Marcin Szarski. — Dyrekcja Spółki składa się: z Naczelnego Dyrektora Dr. Stanisława Miziewicza, prokurzysty i dyrektora technicznego Inż. Józefa Turkiewicza, oraz dyrektora administracyjno-handlowego p. Stanisława Stwioroka. — Dyrektorami Zarządów kopalń są: w Kałuszu Inż. Górn. Stanisław Herman, — w Stebniku Inż. Górn. Zygmunt Grocholski. — Technicznym konsulentem Spółki jest Inż. Górn. Antoni Schimitzek.

Przed Spółką stoją poważne i pełne odpowiedzialności zadania — a społeczeństwo zapisując już na jej dobro uruchomienie Kałusza i Stebnika i utrzymanie oraz ochronienie polskiego stanu posiadania tych skarbów od zachłanności obcych wpływów, oczekuje od niej dalszej niemniej intenzywnej i chlubnej pracy. 2675

KRONIKA SPORTOWA.

Otwarcie kortu glinkowego sekcji tennisowej L. Kl. Sportowego „Lechii" odbyło się w niedzielę 3. bm. Informacji co do godzin gry i zamówień przyjmuje sekretarka każdego piątku w sekretarjacie Klubu (ul. Zimorowicza l. 8) od godz. 7 do 9 wiecz.

OGŁOSZENIA.

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 203	Lwów — dnia 4 wrześn. 1922		Warszawa dnia 5. wrześn.	Zurych dnia 5. IX.	Berlin dnia 5 IX.	Wiedeń dnia 4 IX
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	0.06—0.06	18.12	8 5
1 funt ang.	36000—37000	36500—37500	37400—37400	23.49	6.500.0	337950
100 frs franc.	62000-65000	63000—66000	65000—65500	40.85	11300.00	589400
100 fr. szwaj	150000-160000	155000—165000	158000—163000	58.19	27600.00	140857
100 frc belg.	58000-61000	59000—62000	61700—62700	38.70	10700.00	537400
100 K czesk.	24000—26000	24000—26000	26000—26500	18.60	703.00	257260
100 K węg.	400 500	400-500	—·—	—.22	36.54	8646
100 K austr.	10-13	10-13	1200—1225	—.0³/₄	2.07	100.—
100 M niem.	575 650	550-620	580—640	0.36	100.—	5285
1 Dolar am.	8200—8400	8200-8400	8305-8325	526.50	1450.00	75700
100 Lir wł.	35000—38000	36500—38500	37000—37000	22.83	6550.00	52960
100 Lei rum.	5500—6100	5500—6100	—·—	3.15	228.20	57900
100 guld. hol.	250000—265000	310000—330000	—·—	205.00	56750.00	2900000
100 K. norw.	P 45000—50000	P 46000—51000	—·—	81.50	5921.00	1258500
100 K. duńs.	82000—86000	P 80000—85000	—·—	113.00	7818.00	1626000
100 K. szw.	P 70000—72500	P 70000—75000	—·—	139.50	9387.50	2006000

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane.

Do Szan. Prenumeratorów „KURJERA LWOWSKIEGO“

Prosimy uprzejmie o jak najrychlejsze nadesłanie prenumeraty

na wrzesień

wraz z ewent. **zaległością**, celem uregulowania nakładu. — Wypłata kwot wpłaconych na czeki Poczt. Kasy Oszczędn. następuje po upływie 8 do 10 dni, z tego powodu najrychlejsza wysyłka prenumeraty jest wskazaną w interesie szan. prenumeratorów.

Na czekach lub przekazach wymienić należy, na jaki cel służyć ma nadesłana kwota: prenumerata, ogłoszenie, składki.

Cena prenumeraty wynosi od 1. września br.

We Lwowie miesięcznie do odbierania w administracji Kurjera Lwowskiego	1.350 m.
We Lwowie z odnoszeniem do domu	1.500 m.
Z przesyłką pocztową w całej Polsce	1.500 m.
Zagranicą miesięcznie	2000 m.
Za zmianę adresu dopłaca się	50 m.

Numer pojedyńczy od 1. września w całej Polsce 60 mp.

Komisarjat miasta Kut rozpisuje

Konkurs

na prowizoryczną posadę sekretarza i kontrolora gmin. z terminem wnoszenia podań do dnia 20. września 1922 roku.

Warunki:

1. Obywatelstwo Polskie.
2. Nieprz kraczalny 40 rok życia.
3. Kwalifik. według §. 54. ust. gmin. z 3 lipca 1896 dz. ust. kr. Nr. 51.

Pobory 30.000 mk. mies. pierwszeństwo mają inwalidzi i zdemobilizowani. 2557

Komisarz miasta.

POLSKI LLOYD

Lwów, Kościuszki 22.

przyjmuje przesyłki do wysyłania

awionami (powietrzem)

do Wiednia, Pragi, Str ssburgu, i Paryża i udziela wszelkich informacji. — —

2686

W Gdyni nad morzem

sprzyjająca pogoda, pokoje umeblowane, przez wrzesień po 1000 m. dziennie, ewent. utrzymanie około 2000 m. Zgł szenia: Willa „Marja“ Inż. Żerebecki. 2680

„A T A“ Zakład fotograficzny

Ł. WIELEŻYŃSKI

pl. Marjacki l. 4. (Hotel Europejski).

Wykonuje zdjęcia portretowe, grupy, tableaux Jako specjalność pol ca zaj - — cia w prywatnych ... 2682

HURTOWNIA KOLONIALNA

Lwów, ul. Kl. Tańskiej 3.

(za hotelem George'a). 78

Towary kolonjalne, korzenne, herbaty, kawy, cykorje, artykuły do prania, mydła toalet. itd.

Najtańsze źródło zakupów dla Kupców, Kooperatyw, Kółek Rolniczych, Współdzielni itd.

Składnica fabryczna: Cykorji „Gleba“ i „Selekt-Gleba“ Pasty na obuwie „Koniczynnka“ i „Skaut“ Proszku mydl „1900“ i „Bielnik“ Płynu do czyszczenia „Sidol“. Wytworów owocowych i warzywnych oraz win i konserw fabryki „Konserwa“.

Telefon 714 Adr. telegr. „HURT“.

Łóżka dziecinne

Antoni Halski

Lwów

Sobieskiego 13.

Nowe kapelusze czapki męskie, damskie i dziecinne kiosk kapeluszy pl. Św. Ducha obok kościoła O. O. Jezuitów Tworzyjański i Ska. Stare przerabia na najnowsze fasony Składnica Kościelna 8. gmach izby rękodzielniczej. 646

NIEMIRÓW

Kąpiele siarczane i borowinowe, hydropatja. 2292

Lekarz kierujący Dr. Zakrzewski

od 1. września ma wolne pokoje bez pościeli.

Od 1. grudnia br. otwarty będzie pensjonat zimowy.

NAŁĘCZÓW Zakład leczniczy cały rok otwarty

pod kierunkiem 560

Dra Mieczysława Puchalskiego

Źródło szczawy żelazistej, radjoaktywne kąpiele żelaziste borowinowe, elonecznei leżalnia w lecie, gazowe, i iglicowe solne, hydropatja i elektryzacja. Choroby wewnętrzne nerwowe i kobiece. Chorych umysłowych, zaraźnych i gruźlicznych Zakład nie przyjmuje. Kuchnia dyetetyczna, wygodne pokoje z całodziennem utrzymaniem dla wypoczynku. Poczta telegraf i telefon. Wyjazd z Warszawy o 8.15 rano z dworca wiedeńskiego, Informacje Mokotowska 45 m. 7. od 4—6. telefon 8004, lub Dyrekcja w Nałęczowie

---

DLA ODBUDOWY:

WAPNO, CEMENT, GIPS, CEGŁY, DACHÓWKI, ŁUPEK, PAPA, ASFALT, PIECE, POSADZKI, RURY, KLOZETY, ŁAZIENKI, ORAZ WSZELKIE MATERYAŁY BUDOWLANE I WODOCIĄGOWE.

BRACIA MUND

LWÓW, SYKSTUSKA 23.

TELEFON 870.

PION

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

Lwów, Lwowska 48. Telef. 476.

Dostarcza ze składów:

1. Dla przemysłu wogóle:

7 kotłów parowych: 12, 16, 30, 60, 75, 105 i 255 m²
6 maszyn parowych: 6, 20, 60, 100, 200 i 260 HP
5 lokomobil parow.: 15, 25, 35 100 i 300 HP
5 motorów Diesel: 20, 35, 65, 100 i 300 HP
3 motory ropowe: 25, 35 i 50 HP
6 pomp centryfugalnych, różnej wielkości
1 pompa parowa
6 zbiorników różnej wielkości i wiele innych.

2. Maszyny do obróbki metali:

3 tokarnie: 00, 1000 i 2000 m/m.
6 wierta ek słupowych
1 frezerka,
1 maszyna do toczenia bukszy kołowych i wiele innych

3. Maszyny do obróbki drzewa:

1 komplet. garnitur z 10 maszynami z przynal.
1 wyrówniarka-heblarka 500 m/m.
1 piła taśmowa 700 m/m
1 cyrkularka, 2 gatry 600, 100 m/m
4 duże podwójne cyrkularki do cięcia desek z klocow
1 automatyczna szlifierka do pił taśmowych i wiele innych

4. Maszyny młynarskie:

1 kompletne urządzenie młyna
1 para walcy, 1 maszyna szczotkowa
5 cylindrów mącznych centryfugalnych
4 par kamieni sztucznych „Ideal“
10 magnetów ochronnych do młynów i wiele innych

5. Automobile i pługi motorowe

1 automobil osobowy „Packard“ 0 HP
1 „ ciężarowy „Praga“ z kardanem, gumy
1 automobil ciężarowy „Selden“ z kardanem, gumy
1 automobil ciężarowy „Bergman“ łańcuch, gumy
1 pług motorowy „Excelsior“ 3-skibowy
1 „ „ „W. D.“ 6-skibowy
1 „ „ „Stock“ 4-skibowy
1 „ „ „Praga“ 5-skibowy
„ „ „Komnick“ 6 skibowy
1 „ „ dwumaszynowy „Ventzky“ i wiele innych

6. Różne:

Beczki żelazne różnych wielkości
Prasa do wygniatania oleju
1 wagon śrub i nasrubków sortowanych
130 rur kotłowych mannesmanowskich
24 gniotowników, mieszarki do różnych celów
Wyciąg budowlany „non plus ultra“
2 prasy do dachówek cementowych
1 duży wóz mieszkalny ew. meblowy
Prasa do wyrobu płytek posadzkowych
20 kół żelaznych do wozów ciężarowych
Garnitur kół trybowych do turbin koła wodn.
Ruszta schodkowe do lokomobil i wiele innych

7. Rolnicze:

Młocarnia 4 HP
Siewnik do koniczyny
Siewnik do sztucznych nawozów
Sortownik do ziemniaków
4 kopaczki maszynowe do ziemi
10 wozów gospodarskich i wiele innych

8. Oleje, smary, ropa, benzyna i olej gazowy.

9 **„OLEAN“** preparat do czyszczenia i desynfekcji podłóg, mebli i t. p.

Oferty składa:

„PION“

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

Lwów, Lwowska 48. Telef. 476

2689

WAŁY TRANSMISYJNE

stalowe od 20 do 150 mm., — **STAL** rapidowa **DYAMENTOWA**, Chromowa, Manganowa i t p. — **DRUTY** stalowe — **BLACHA** stalowa w różnych grubościach wyrobu światowej sławy Fabryki stali Bracia **Böhler**, oraz wszelkie maszyny ślusarskie i stolarskie i przyrządy do tychże jakoto: piły gatrowe, piły taśmowe, wiertaki, gwintowniki, przyrządy miernicze i t. p. z pierwszorzędnych firm zagranicznych. Jeneralne zastępstwo na Małop. i skład **ADOLF WIETCHY Dekerta 4.** Sklep **Inż. St. Klimowicz i Adolf Wietchy ul. Kopernika 11.**

UBRANIE i żakiet z kamizelką prawie nowe na średniego szczupłego mężczyznę do sprzedania. Na Bajki 7, I. p. na prawo, od godziny 2—4 popołudniu. 2619

Po pierwszym użyciu niknie nieprzyjemny odor z ust oraz żółty osad na zębach.

Alabaster

Pasta Alabaster nadaje zębom śnieżną białość i konserwuje je przed zepsuciem. Wyrób firmy H. i M. Cegielski w Poznaniu.

Zwycięstwo polskich motorów **„PERKUN"** które otrzymały pierwszą nagrodę w Paryżu na wystawie w styczniu 1922.

Motory „PERKUN" są łatwe do obsługi, zużywają mało ropy i oliwy, każdej chwili można otrzymać wszelkie części zapasowe ceny przystępne. Wobec powyższego zbytecznem jest kupować motory zagraniczne do których trudno otrzymać części składowe tembardziej, że zagranica wysyły do Polski to co najgorsze.

Informacji udziela: Dom handlowy i techniczny **„PILOT" Lwów ul. Batorego 4.** 2700

HACELE

Pierwszej Polskiej Fabryki Haceli **„PODKOWA"** w Sosnowcu nie ustępują najlepszym zagranicznym.

Ceny konkurencyjne. — **Jeneralny przedstawiciel na Wschodnią Małopolskę od Jarosławia na Wschód P. Adolf ROSENBERG, Lwów, ulica Hetmana Tarnowskiego 6.** 406

Maszyny młyńskie

mało używane

1 pytel leżący (Plansichter) 3 śrutowniki (fir. Amme, Braunschweig) transmisje rozmaitej grubości z należącemi do tego łożyskami i kołami zapędowemi, elewator z nabierakami szer. 25 cm. ślimaki montowane w drzewie i wiele innych części maszyn młyńskich ma na sprzedaż

Pniewski młyn parowy w Pniewach

Województwo poznańskie. 684

KONKURS.

Dyrekcja kolei państw. we Lwowie rozpisuje niniejszem

konkurs na posadę lekarza kolejowego kontraktowego z siedzibą w Stryju

objąć się mającą 1. października br.

Do posady tej przywiązana jest płaca 48.596 mkp. miesięcznie, tudzież wozowe 1500 mkp. miesięcznie.

Do podań dołączyć należy: metrykę urodzenia, dyplom lekarski tudzież świadectwa z odbytej praktyki szpitalnej, lub służby lekarskiej publicznej.

Podania winne być wniesione do protokołu podawczego Dyrekcji kolei w terminie do 15. września br.

556 Prezes Dyrekcji kolei państwowych: **K. Barwicz.**

Nauka i wychowanie

WPISY na nowe **kursy handlowe** towarowe i bankowe, ranne i wieczorne, oraz **stenografji polskiej** (dla zamiejscowych system korespondencyjny **przyjmuje do 10. września od godziny 10—12 i 5—7.** 2535

KONCES. PRAKTYCZ. KURSY KSIĘGOWOŚCI **Z. OLSZEWSKIEGO Lwów, Kurkowa 38.**

Kursy przygotowawcze do matury seminarjalnej, Róży Kreps. Wpisy codzienne, Zygmuntowska 17. 2577

Uczenica 3-go roku seminarjum poszukuje lekcji. Zgłoszenia do administracji Kurjera Lwow. pod „Janina". 2704

W zakładzie Olgi Filippi-Żychowiczowej przyjmuje się wpisy do gimnazjum, liceum i szkoły powszechnej, codzień od godziny 10-12 i od 4-6. 2691

Posady i prace.

Poszukuje się od 1-go października lub rychlej wykwalifikowanej nauczycielki do dwóch dziewczynek na wieś na Pomorze. Ukończone kursa sem. naucz., warunek Zgłoszenia z urzędowo potwierdzonymi odpis. świadectw oraz wys. wymaganej pensji, proszę nadesłać „Dom Unisław", Pomorze 2658

Różne.

Konces. BIURO BUCHALTERYJNE Z. OLSZEWSKIEGO Lwów, Kurkowa 38. przeprowadza wszelkie czynności w zakres księgowości wchodzące (zakładanie ksiąg, bilanse, rewizja) poleca na posady kantorowe. 2537

Kolejomistrz w Grybowie zachod. Galicja, miejscowość klimatyczna zamieni się z kolegą z takiej miejscowości położonej w okolicy Lwowa z której mógłby posyłać dzieci do szkół we Lwowie. 2677

Unieważnia się zagubioną książeczkę wojskową, R kasa Karola z Obydowa, powiat Kamionka strum. 2685

Kupno i sprzedaż

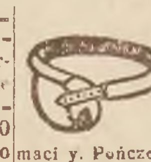
Engineering, ul. Wałowa 31, **na składzie:** 2 młocarnie włościańskie z kieratami, 1 piła taśmowa, schody kręcone, pasy ręczne do siana poleca traktory i pługi różnych rodzajów. 2640

Pianino koncertowe pierwszorzędnej marki berlińskiej prawie nowe, o tonie i wyglądzie wspaniałym tanio **sprzedam** za 1,280 000 mp. Oglądać można od 4 do 6-tej. Reflektanci tylko poważni, ul. Żulińskiego 10. II. p. drzwi na lewo, pierwsza brama na lewo. Ladenberger. 2699

Willa 9 pokoji, 2 kuchnie, 2 łazienki, wozownia 3/4 morga sadu sprzedam, oglądać od 5-6, Wierzbowa 1, obok Targów Wschodnich, koniec św. Zofji. 2701

Sprzedam perski dywan, obrazy Dobrowolskiego oryginały, 3 materace rożnarowe, skórki królicze do podbicia. Lelewela 17, Mirkiewiczowa. 2682

BANDAŻE

na największe i zastarzałe przepukliny. Opaski Lawedana przeciw największemu **wypadaniu** macicy. Pończochy gumowe na żylaki itp. Prostotrzymacze przeciw garbieniu i t. d. Cenniki darmo. M. POLLACZEK, Sambor 16. 2676

Fisharmonium szkolne, silne w tonie sprzedam okazyjnie, Garmada, Zborowskich 16 2683

Siatki druciane dla ogrodzeń domostw, willi, ogrodów, placów tennisowych ochronne dla fabryk, na okratowania okien, poleca najtaniej **fabryka „DRUT", Lwów, Zamarstynów, Króla Jana III. 5.** 2693

Wilczury rasowe, szczeniaki do sprzedania, Droga Wulecka 86 2684

Z powodu wyjazdu sprzedam nową, narożną kamienicę. Wiadomość Paulinów 12 A, II. piętro na lewo. 2703

Mieszkania

3 pokoje, ... zamienię na dwa. ...pinskiego 8, parter lewy. 2697

Pokój w śródmieściu starannie umeblowany ewent. z całem utrzymaniem poszukiwany. Zgłoszenia pod „Pokój" do biura dziennika Kurkowskiego w Stryju. 2702

Za dostarczenie ... odnajmę zamożnemu panu, elegancki pokój z utrzymaniem. Zgłoszenia pod „Sapiehy" do administracji Kurjera Lwow. 2535

Polska Dyrekcja Ubezpiecz. Wzajemnych

Oddział Lwowski Blacharska 11.

ubezpiecza budynki, fabryki, towary, ruchomości, inwentarz żywy i martwy ziemiopłody.

Solidne i szeroko rozwinięte **stosunki reasekuracyjne w Polsce i zagranicą.**

Portfel Instytucji posiada największą ilość ubezpieczeń, co daje pewną gwarancję, szybkiej wypłaty odszkodowań pogorzelowych.

W dziale przymusowym, pobór składki przekroczył w roku bieżącym 3 miljardy Mkp.

Szeroko rozwinięta sieć taksatorów w całej Małopolsce Wschodniej.

Najniższe taryfy, ponieważ Instytucja z tytułu swego charakteru społecznego nie należy do syndykatu Towarzystw prywatnych. 2528

CEGIELNIE BUDUJE

ZŁOTY MEDAL.

Inż. Cer. Józef Cieszewski

Biuro Techniczne dla Przemysłu Ceramicznego

Warszawa, Krakowskie-Przedmieście 4 tel. 7-49.

Budowa kominów. Obmurowanie kotłów. Dostawa maszyn.

Wystawiamy na Targach. 445

Z Drukarni Polskiej pod zarządem Józefa Raczyńskiego we Lwowie, ul. Chorążczyzny l. 31. Redaktor odpowiedzialny: Tadeusz Strojn...